

Pwyllgor	PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU
Dyddiad	26 Medi 2019
Teitl	CYNLLUN DATBLYGU LLEOL AR Y CYD ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL AWST 2017 – MAWRTH 2019
Aelod Cabinet	Cynghorydd Gareth W Griffith
Awdur	Gareth Jones – Pennaeth Cynorthwyol Adran Amgylchedd
Pwrpas	I'r Pwyllgor ddarparu sylwadau ar casgliadau allweddol yr Adroddiad Monitro Blynyddol (Drafft), cyn iddo gael ei adrodd i'r Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd a'r Cabinet ac yna i Lywodraeth Cymru.

1. CEFNDIR

- 1.1 Mae'n rhaid i bob Cynllun Datblygu Leol gynnwys fframwaith fonitro. Ceir fframwaith fonitro'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn ym mhennod 7 y Cynllun. Mae fframwaith fonitro wedi ei fabwysiadu i lywio canfyddiadau yn yr Adroddiadau Monitro Blynyddol (AMB).
- 1.2 Mae adroddiad monitro blynyddol yn cofnodi casgliadau gwaith monitro gweithredu strategaeth a pholisïau cynllun rhwng 1 Ebrill a 31 Mawrth y flwyddyn ganlynol. Mae angen, fel arfer, i gyhoeddi adroddiad monitro blynyddol cyntaf erbyn 31 Hydref yn y flwyddyn yn dilyn mabwysiadu cynllun datblygu lleol. Ond, ni ellir hynny ddigwydd pan fydd llai na 12 mis rhwng dyddiad mabwysiadu cynllun a 31 Mawrth y flwyddyn ganlynol. Mewn achos fel hwn dylid ei gyflwyno erbyn 31 Hydref yn y flwyddyn ddilynol. Cafodd Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn ei fabwysiadu diwedd Gorffennaf 2017. Felly, er mwyn cael blwyddyn ariannol gyflawn, dyma'r cyfle cyntaf i gyflwyno Adroddiad Monitro Blynyddol i Lywodraeth Cymru. Gellir gweld Cyd-Adroddiad Monitro Blynyddol y Cynllun Datblygu Lleol Awst 2017 - Mawrth 2019 (Drafft) yn Atodiad 1.
- 1.3 Mae monitro'n ddolen adborth allweddol o fewn y broses gylchol o lunio polisïau cynaliadwy. Dros gyfnod o amser fe ddylai'r broses fonitro adnabod yr heriau a'r cyfleoedd allweddol a'r dulliau posib i adolygu ac addasu polisïau lleol.
- 1.4 Mae'r gofynion deddfwriaethol allweddol mewn perthynas â monitro ac adolygu fel a ganlyn.

Tabl 1: Gofynion deddfwriaethol – monitro ac adolygu cynlluniau datblygu lleol

Deddf Cynllunio a Phryniant Gorfodol 2004 (Adran 61)	mae'n rhaid i Awdurdodau Cynllunio Lleol adolygu'r materion y gellir disgwyl iddynt effeithio ar ddatblygiad eu hardal.
Deddf Cynllunio a Phryniant Gorfodol 2004 (Adran 76) a Rheoliadau Cynlluniau Datblygu Lleol Adran 37	maent yn datgan bod rhaid i Awdurdodau Cynllunio Lleol gyhoeddi a chyflwyno ' Adroddiad Monitro Blynyddol ' sy'n nodi sut y cyflawnir amcanion y cynllun, neu beidio (erbyn 31 Hydref bob blwyddyn) i Lywodraeth Cymru.
Deddf Cynllunio a Phryniant Gorfodol 2004 (Adran 69 (1)) a Rheoliadau Cynlluniau Datblygu Lleol Adran 41 (1)	gyda'i gilydd maent yn datgan bod rhaid i Awdurdod Cynllunio Lleol adolygu ei Gynllun Datblygu Lleol dim hwyrach na 4 blynedd o ddyddiad y mabwysiadu.
Rheoliadau Cynlluniau Datblygu Lleol Adran 41	dywed rhaid wrth yr Awdurdod Cynllunio Lleol gymeradwyo drwy benderfyniad adroddiad am yr adolygiad a baratowyd yn unol ag adran 69(1) a cyn ei gyflwyno i Weinidogion Cymru yn unol ag adran 69(2). Dylid cyflwyno ' Adroddiad adolygu ' i Lywodraeth Cymru, o fewn chwe mis i ddechrau'r broses adolygu.
Rheoliadau Asesiad Amgylcheddol Strategol	maent yn ei gwneud yn ofynnol i'r monitro adnabod effeithiau andwyol na ragwelwyd a galluogi camau adferol priodol i'w cymryd.

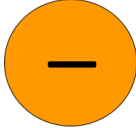
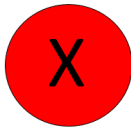
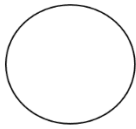
2. Y FFRAMWAITH FONITRO

- 2.1 Mae'r AMB yn sail tystiolaeth bwysig ar gyfer adolygu'r CDLI ar y Cyd a dros amser gall AMB ddangos tueddiadau, adnabod unrhyw bolisiau sydd yn cyflawni ai peidio, ac amlygu unrhyw wagle neu ddiffyg o ran polisi. Mae gan CDLI ar y Cyd Gwynedd a Môn fframwaith fonitro sydd wedi ei gytuno efo'r Arolygydd yn ystod yr Archwiliad. Mae'r fframwaith i'w weld ym mhennod 7 o'r CDLI ar y Cyd. Mae 69 o ddangosyddion, sydd yn adrodd ar y 5 thema sydd yn y CDLI ar y Cyd.
- 2.2 Mae'r fframwaith monitro sydd ym Mhennod 7 y Cynllun yn cynnwys polisiau/amcanion allweddol, dangosyddion, targedau a phwyntiau sbardun fel y disgrifir yn y tabl isod:

Tabl 2: Strwythur y Fframwaith Fonitro

Thema				
Croes gyfeiriad i Bolisiau ac Amcanion perthnasol	Dangosyddion	Targedau Polisi	Lefel Sbardun	Ffynhonnell Data

- 2.3 Mae yna ofyniad statudol i gynnwys y ddau ddangosydd canlynol yn y Fframwaith Fonitro:
- Cyflenwad Tir ar gyfer Tai o'r Astudiaeth Tir ar gyfer Tai blynyddol;
 - Nifer net ychwanegol o unedau tai fforddiadwy a marchnad a adeiladwyd yn ardal y Cynllun.
- 2.4 Mae yna ddisgwyliad i bob fframwaith fonitro gynnwys dangosyddion yn ymwneud â'r canlynol:
- dosbarthiad gofodol datblygiad tai;
 - nifer o dai adeiladwyd o'i gymharu â'r galw am dai;
 - nifer o dai fforddiadwy adeiladwyd o'i gymharu â'r targed sydd yn y Cynllun;
 - pa fath o dai fforddiadwy adeiladwyd (daliadaeth);
 - hyfywdra'r farchnad;
 - graddfa datblygu ar ddynodiadau;
 - datblygu prosiectau isadeiledd allweddol;
 - safleoedd llety Sipsiwn a Theithwyr sy'n cael eu datblygu.
- 2.5 Mae gweddill y dangosyddion sydd i'w gweld yn Fframwaith Fonitro'r CDLI ar y Cyd yn rhai sydd yn benodol i ardal y CDLI y Cyd e.e. dangosyddion ar Wylfa Newydd.
- 2.6 Os cyrhaeddir pwyntiau sbardun, bydd angen edrych i mewn i'r mater er mwyn deall pam nad yw polisiau a chynigion yn cael eu gweithredu fel y bwriadwyd a phenderfynu pa gamau bydd angen. Bydd angen i'r Cynghorau ystyried sut mae'r holl ddangosyddion ar y cyd yn gweithio a'r rhyngberthynas rhyngddynt a maint y tan berfformiad. Mae rhai dangosyddion yn fwy sylweddol nag eraill o ran cyflawni strategaeth y Cynllun Datblygu Lleol. Nid yw tan berfformiad ynddo'i hun yn golygu'r angen i adolygu a diwygio'r Cynllun. Yn unol ag arweiniad Llywodraeth Cymru mae'r Fframwaith Fonitro'n nodi'n glir beth yw'r opsiynau ar gyfer gweithredu mewn achosion o dan berfformiad.
- 2.7 Fel cymorth gweledol wrth fonitro effeithiolrwydd polisiau ac i roi trosolwg o berfformiad, rhoddir symbol perthnasol i bob dangosydd (fel yr amlinellir yn y tabl isod), mae canlyniad y dangosyddion yn yr Adroddiad Monitro Blynyddol hwn isod.

Symbol	Disgrifiad	Nifer o Dangosyddion
	Mae polisi lleol yn cyfrannu tuag at gyflawni amcanion y Cynllun ac yn perfformio'n unol neu'n well na'r disgwyliadau.	35
	Nid yw'r targed polisi ar hyn o bryd yn cael ei gyflawni fel y rhagwelwyd ond nid yw hynny'n arwain at bryderon ynghylch gweithredu'r polisi.	32
	Nid yw polisi lleol yn darparu canlyniad disgwyliedig ac mae pryderon canlyniadol ynglŷn â gweithrediad y Polisi.	1
	Nid oes casgliad – mae'r data sydd ar gael yn brin.	1

2.8 Mae'r tabl isod yn rhoi'r gweithred sydd yn y Fframwaith Fonitro. Gall gweithrediadau eraill fod yn berthnasol, yn dibynnu ar yr amgylchiadau, e.e. diwygio canllaw cynllunio atodol a fabwysiadwyd. Mae gweithred wedi cael ei nodi yn erbyn bob un dangosydd yn yr AMB fel rhan o'r dadansoddiad. Mae ambell dangosydd wedi cael y lliw llwyd gan fod y dangosydd wedi cael ei chyflawni e.e. mabwysiadu CCA. Mae'r tabl isod yn dangos crynodeb o'r gweithredau yn dilyn asesiad o ddangosyddion y Fframwaith Fonitro.

Asesiad	Gweithred	Nifer o ddangosyddion yn y categori
Ble mae dangosyddion yn awgrymu fod polisiau'r CDLI yn cael eu gweithredu'n effeithiol	Dim gweithred bellach ei angen heblaw am barhau gyda monitro	64
Asesiad o'r penderfyniadau ar geisiadau cynllunio yn awgrymu nad yw polisiau yn cael eu gweithredu yn y modd y'i bwriedir	Efallai bod angen hyfforddi Swyddog a / neu Aelod	1
Asesiad yn awgrymu bod angen canllaw pellach yn ychwanegol i'r rhai sydd wedi eu hadnabod yn y Cynllun er mwyn i) egluro sut ddylai gweithredu polisi yn gywir, neu ii) i hwyluso datblygiad safleoedd penodol.	Cyhoeddi Canllaw Cynllunio Atodol ychwanegol, a all gynnwys briffiau datblygu safleoedd penodol, gweithio'n agos gyda'r sector breifat a darparwyr isadeiledd, ble'n berthnasol.	
Asesiad yn awgrymu nad yw polisi mor effeithiol a disgwyliwyd iddo fod.	Ymchwil pellach ac ymchwiliad ei angen, gan gynnwys edrych ar wybodaeth gyd-destunol am ar ardal y Cynllun neu faes testun.	
Asesiad yn awgrymu nad yw polisi yn cael ei weithredu	Adolygu'r polisi yn unol â hynny	
Asesiad yn awgrymu nad yw'r strategaeth yn cael ei weithredu	Adolygu'r Cynllun	

2.9 Mae'n rhaid ystyried perfformiad polisiau'n ofalus oherwydd y cyfnod a gyfeirir ato ar gyfer dangosyddion a sbardunau. Mae rhai yn cyfeirio at gyfnod blynyddol tra mae eraill yn berthnasol i gyfnod o ddwy neu dair blynedd ddilynol, ac felly nid yw yn bosib adnabod unrhyw dueddiadau

2.10 Casgliadau Allweddol yr Adroddiad Monitro Blynyddol (Awst 2017 – Mawrth 2019)

Mae Casgliadau Allweddol yr AMB fel a ganlyn:

- Defnyddiwyd Polisi PS1: Yr Iaith Gymraeg a'r Diwylliant Cymreig mewn apêl cynllunio yn gynnwys wedi i'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd gael ei fabwysiadu i wrthod apêl am 366 o dai ym Mangor gan nad oedd yr Arolygydd Cynllunio'n ystyried bod digon o dystiolaeth wedi'i chyflwyno i brofi na fyddai effaith negyddol ar yr iaith Gymraeg, a hynny'n groes i Bolisi Strategol PS1.

- Dengys Cyd-astudiaeth ar Argaeledd Tir ar gyfer Tai (JHLAS) 2019 a 2018 y cwblhawyd 1,010 o gartrefi yn ystod y cyfnod monitro (462 o unedau yn 2017-18 a 548 o unedau yn 2018-19)¹
- Mae JHLAS 2019 yn amlinellu bod gan y Cynghorau gyflenwad tir ar gyfer tai o 5.3 mlynedd sy'n uwch na'r pum mlynedd sy'n ofynnol yn Nodyn Cyngor Technegol 1
- Mae 55% o'r unedau tai² a ganiatawyd yn ystod y cyfnod Adroddiad Monitro Blynyddol o fewn y Ganolfan Isranbarthol a'r Canolfannau Gwasanaeth Trefol. Mae 23% o'r unedau wedi'u caniatáu o fewn y Canolfannau Gwasanaeth Lleol gyda 22% pellach wedi'u caniatáu mewn Pentrefi, Clystyrau ac yng Nghefn Gwlad Agored sy'n unol â strategaeth ofodol y Cynllun.
- Yn y cyfnod Adroddiad Monitro Blynyddol (2017-19), mae 34.4% o'r unedau tai a gwblhawyd yn ardal y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd wedi'u lleoli ar safleoedd sydd wedi'u clustnodi ar gyfer tai.
- Dwysedd cyfartalog y caniatadau tai newydd yn ardal y Cynllun yn ystod y cyfnod AMR yw 29.3 o unedau fesul hectar.
- Cwblhawyd 254 o unedau tai fforddiadwy yn 2017-19. Gwelwyd cynnydd sylweddol yn nifer yr unedau tai fforddiadwy a gwblhawyd yn 2018/19 (193 o unedau) o gymharu â blynyddoedd blaenorol. Noder nad yw'r ffigyrau hyn yn cynnwys tai sy'n fforddiadwy yn sgil eu lleoliad, a'u maint, fel y gallai fod yn wir mewn rhai ardaloedd yn ardal y Cynllun.
- Caniatawyd chwe safle eithrio tai fforddiadwy yn ystod y cyfnod Adroddiad Monitro Blynyddol.
- Rhoddwyd caniatâd cynllunio i ddwy uned marchnad leol yn ystod y cyfnod Adroddiad Monitro Blynyddol. Ni chwblhawyd unrhyw unedau marchnad leol.
- Ers mabwysiadu, mae'r Cynghorau wedi mabwysiadu tri Canllaw Cynllunio Atodol o fewn cyfnod yr AMB, ac mae pump arall yn nesáu at gael eu mabwysiadu neu ar y gweill
- Derbyniodd y Cynghorau 71 Apêl yn ystod y Cyfnod Monitro. Cafodd 71.5% o'r rhain eu gwrthod. Cyflwynwyd cais Gorchymyn Caniatâd Datblygu gan gwmni Horizon er mwyn datblygu gorsaf niwclear newydd, yn mis Mehefin, 2018 a cynhaliwyd archwiliad cyhoeddus. Nid oedd yr apeliadau a ganiatawyd yn tanseilio polisiâu allweddol y Cynllun.
- Cyhoeddodd Hitachi ei bod yn bwriadu oedi gyda'r bwriad o ddatblygu'r Orsaf Niwclear Newydd, fodd bynnag cadarnhaodd Horizon ei fod am barhau i roi adnoddau o'r neilltu i sicrhau bod y broses archwilio'r cais yn cael ei gyflawni a disgwylir penderfyniad diwedd Hydref 2019.
- Rhoddwyd Caniatâd Cynllunio i gynlluniau adnewyddadwy sydd â'r potensial i gyfrannu cyfanswm o 54Mw o fewn ardal y CDLL ar y Cyd.
- Ar y cyfan, mae'r dangosyddion yn awgrymu bod y Cynllun yn perfformio yn unol â'r disgwyliadau ac yn y cyfnod cynnar hwn ni nodwyd unrhyw bolisiau fel rhai sy'n methu â chyflawni amcanion y Cynllun.

3. ADOLYGU'R CYNLLUN

3.1 Mae tabl isod yn rhoi mwy o ddisgrifiad o drothwyon ar gyfer cynnal adolygiad o'r Cynllun:

¹ Gan bod y data'n cael ei gasglu'n flynyddol, mae'r ffigwr ar gyfer y cyfnod 2017-2018 yn berthnasol ar gyfer 1af Ebrill i 31ain Mawrth. Mae'r ffigwr cyfanswm yn berthnasol felly i'r cyfnod 1af Ebrill 2017 – 31ain Mawrth 2019 sydd yn hwy na chyfnod yr AMB hwn.

²Caniatâd newydd am dai neu ganiatâd i ailasesu ac ymestyn y dyddiad pan fo caniatâd blaenorol yn dod i ben

Tabl 4: Trothwyon i adolygu'r Cynllun

Adolygiad statudol		
1	Deddf Cynllunio a Phryniant Gofodol 2004 – rhan 69 a Rheoliadau Cynlluniau Datblygu Lleol rhan 41 (1)	Adolygiad statudol dim mwy na phob 4-blynedd o ddyddiad y mabwysiadu.
Trothwyon i gynnal adolygiad cyn yr adolygiad statudol – mae amgylchiadau'n effeithio ar gadernid y cynllun		
2	Casgliadau'r Adroddiad Monitro Blynyddol <u>dros gyfnod o amser</u>	Pryderon sylweddol yn ymwneud â gweithredu strategaeth y cynllun, gan gynnwys effeithiolrwydd polisi, cyfraddau cynnydd a gweithredu yn unol â thueddiadau a gofnodir.
3	Newidiadau mewn polisi cenedlaethol neu ddeddfwriaeth	Newid sylweddol mewn polisi cenedlaethol a / neu ddeddfwriaeth sy'n effeithio ar y cynllun strategaeth / polisiau allweddol.
4	Newid cyd-destunol	Newid sylweddol yn y cyd-destun mae'r cynllun gweithredu o'i fewn.
5	Rhan 61 Deddf Cynllunio a Phryniant Gofodol 2004	Canlyniadau annisgwyl a sylweddol o dystiolaeth a gasglwyd drwy arolygon a ddiweddarwyd sy'n effeithio ar weithredu strategaeth y cynllun.

- 3.2 Ar ôl paratoi cyfres o Adroddiadau Monitro Blynyddol, a fydd yn dangos os ydi'r Cynllun yn, neu beidio, cyflawni ei amcanion, neu os cyrhaeddir 4 mlynedd ar ôl mabwysiadu'r Cynllun, bydd rhaid i'r Cyngorau ystyried sut maent yn mynd i adolygu'r Cynllun, er mwyn paratoi cynllun amgen. Bydd rhaid cyflwyno'r Adroddiad Adolygu i Lywodraeth Cymru o fewn 6 mis o'r broses adolygu gan ddweud os fydd yr adolygiad yn un llawn, h.y. cynllun newydd, neu broses adolygiad byr.
- 3.3 Yn achos y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd, bydd rhaid i'r ddau Gyngor gydymffurfio gyda'r broses monitro ac adolygiad. Mae'n rhaid i'r ddau Gyngor adolygu'r Cynllun; ni ellir ei wneud ar sail unochrog gan Gyngor unigol.

3.4 Pan benderfynir pa fath o adolygiad sy'n angenrheidiol, **bydd rhaid dilyn camau sydd yn y Rheoliadau, sy'n cynnwys paratoi drafft, ymgynghoriad cyhoeddus ac archwiliad cyhoeddus cyn gellir mabwysiadu cynllun newydd neu gynllun diwygiedig.**

3.5 O ystyried casgliadau allweddol yr AMB cyntaf hwn (gweler para 2.10) nid oes tystiolaeth sy'n dangos bod angen adolygiad cynnar o'r Cynllun. Felly, bydd yr adolygiad o'r Cynllun yn cael ei gynnal yn 2021 oni bai bod AMB yn y dyfodol yn nodi fel arall

4. AMSERLEN A'R CAMAU NESAF

4.1 Fel sydd wedi ei amlinellu eisoes mae'n rhaid i'r Adroddiad Monitro cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn 31ain Hydref 2019. Fydd yr Adroddiad Monitro yn cael ei adrodd i Aelodau yn y pwyllgorau a cyfarfodydd isod cyn cael ei cyflwyno i'r Llywodraeth. .

Cyfarfod	Dyddiad
Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd	30/09/19
Pwyllgor Scriwtini Ynys Mon	24/10/19
Cyfarfod y Cabinet Gwynedd	15/10/19
Pwyllgor Gwaith Ynys Mon	28/10/19
Anfon Copi i'r Llywodraeth	Erbyn 31/10/19

5. ARGYMHELLION

5.1 Ystyried canfyddiadau a chasgliadau allweddol Adroddiad Monitro Blynyddol y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd (Drafft). **(Awst 2017 - Mawrth 2019)** y cyfeirir ato ym mharagraffau 2.10 a 3.5 yr adroddiad hwn ac ym Mhennod 4 o Atodiad 1

5.2 Darparu unrhyw sylwadau i'w cyflwyno i'r Polisi Cynllunio ar y Cyd a'r Cabinet.

Atodiad 1: Adroddiad Monitro Blynyddol Cynllun Datblygu ar y Cyd (Drafft) (Awst 2017 – Mawrth 2019)